

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Германски студии (2022/2023)**

Факултет	Јазици, култури и комуникација
Циклус на студии	Втор циклус (Постдипломски)
ЕКТС	120
Код	N-MDE120C
Титула	Магистер по германски студии
Архивски број на акредитација [120]	03-1622/3
Решение за почеток со работа	
Датум на акредитација	23.07.2022

Опис на програмата

По завршување на оваа програма студентите стекнуваат титула *магистер по германски студии*. Оваа програма се фокусира главно на лингвистика, книжевност, култура, методологија на предавањето на германскиот јазик како странски јазик (DaF) на универзитетско ниво, како и на историјата на германското јазично подрачје. Во работата на Одделот се вклучени локални предавачи и предавачи од германско јазичните подрачја, а кои одлично се квалификувани за предавање според модерните методи. Нашиот Оддел игра важна улога не само на државно ниво, туку и на регионално ниво. Во оваа насока вреди да се споменат развојот и модерната апликација на наставните програми како и квалитетот во областа на подготовката на предавачите на германски јазик како странски јазик.

Кариера

Дипломираните на оваа студиска програма поседуваат знаења, вештини и компетенции, кои им овозможуваат продолжување на студиите од третиот циклус (докторски студии) или да започнат кариера на современ предавач на германскиот јазик на универзитетско ниво. Освен ова модулите од областа на лингвистиката, книжевноста, дидактиката и културата им овозможуваат да вршат и други дејности во: јавната администрација и маркетингот, дипломатската служба, јавни и приватни институции, или да работат како преведувачи и толкувачи, за зајакнување на македонско-германските односи, во областа на политиката, културата и културното посредување, дејности во областа на новинарството како и на издавачките куќи, во меѓународните претпријатија или пак во туризмот.

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

- Да има знаење и разбирање во германските студии кои вообичаено се наоѓаат над нивото од додипломските студии.
- Да демонстрира специјализирано знаење на германската лингвистика, литература, култура и цивилизација на земјите во кои се зборува германски.
- Да има професионално знаење и разбирање на главните трендови во методологијата на поучување на

- германскиот јазик на основен, среден и висок степен.
- Да стекнува академско знаење за независна академска работа.

Примена на знаењето и разбирањето

- Да ги спроведува своите академски вештини во академски и неакадемски средини што се поврзани со германските студии.
- Да е во состојба да замисли, да дизајнира, да имплементира и да прилагодува значителни истражувачки проекти со научен интегритет.
- Да користи академски писмен и говорен германски во различни контексти.
- Да преведува текстови во областа на правото, економијата, политиката, книжевни текстови итн., од германски на албански или македонски и обратно.
- Да дизајнира наставна програма и план на час, соодветен за конкретни наставни контексти, на пример, подучување на помладите ученици (под 12 години) или предавање бизнис германски јазик за возрасни.

Способност за проценка

- Да ги разгледува различните јазични аспекти на германскиот јазик и нивното значење за наставниот процес на германски јазик за говорниците на други јазици.
- Да направи сложени методолошки анализи во истражувањето и анализи во областа на германски студии.
- Да донесува одлуки во врска со потенцијалните тешкотии на различните аспекти на германскиот јазик: образување и време, определени / неопределени членови, идиоматски изрази, предлози и други граматички категории.
- Да направи сложени методолошки оценки во истражувачки анализи и да направи разлика меѓу различни методи за собирање податоци и за анализа на податоци, поврзани со јазикот и лингвистиката.

Комуникациски вештини

- Да го артикулираат јасно образовниот процес во контекст на германските јазични студии.
- Да предаваат различни лингвистички концепти на учениците со различни способности.
- Да комуницираат на соодветен начин, критички да размислуваат, да внимаваат на комуникацијата и на личниот развој на студентите.
- Да покажуваат компетентност за комуникација во училишта во однос на управување на училишта на основен, среден и висок степен.

Вештини на учење

- Да иницира и да извршува независно истражување на високи академски стандарди во областа на германските студии.
- Да е во состојба сам да ги следи и да ги приспособи наставните методи во согласност со одредени ситуации.
- Да стекнува сознанија во голема мера на автономен начин во германската лингвистика, литература, култура и цивилизација.

Листа на предмети

Семестар 1

- [CM250] [6.0 ЕКТС] **Рецептивна и продуктивна текстуална компетенција I**
- [CM199] [6.0 ЕКТС] **Зборообразувањето на германскиот јазик**
- [MCGR3010] [6.0 ЕКТС] **Контрастивна лингвистика**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен предмет**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен стручен предмет**

Семестар 2

- [CM251] [6.0 ЕКТС] **Рецептивна и продуктивна текстуална компетенција II**
- [CM213] [6.0 ЕКТС] **Историја на германскиот јазик**
- [MCGR3012] [6.0 ЕКТС] **Теорија и практика на предавање на германскиот како странски јазик**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен предмет**

- [6.0 ECTS] **Изборен стручен предмет**

Семестар 3

- [MCGR1011] [6.0 ECTS] **Методологија на истражување**
- [MCGR1010] [6.0 ECTS] **Теорија на валентност**
- [MCGR1040] [6.0 ECTS] **Класични автори и дела од германско-јазичната литература**
- [MCGR2040] [6.0 ECTS] **Развојни тенденции на современиот германски јазик**
- [6.0 ECTS] **Општ изборен предмет**

Семестар 4

- [MCGR4010] [30.0 ECTS] **Магистерски труд**

Description of courses

Задолжителни предмети

- **Рецептивна и продуктивна текстуална компетенција I**

Целта на овој предмет е студентите да развијат рецептивната и продуктивна компетентност во усмено и писмено изразување. Проширување и консолидација на морфолошка, синтаксичка, семантичка и стилска компетенција со цел развој на преведувачките вештини. Исто така цел на овој предмет е студентите да ги совладаат јазичните компетенции на ниво Ц1/1.

- **Зборообразувањето на германскиот јазик**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со основните поими на германското зборообразување. Пред сè ќе се третираат следниве теми: поим, предмет, задачи и методи. Зборообразувачки теории: местото на зборообразувањето во граматиката, почетоците на зборообразувањето во германскиот јазик, зборообразувачки единици, процеси и видови. Зборообразувачки обрасци на комплексните германски именки, глаголи, придавки и прилози наспроти албанските и македонските; активни и неактивни обрасци, лексиконски и текстуални зборови (оказионализми).

- **Контрастивна лингвистика**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со најважните концепти на контрастивната лингвистика. Со контрастивната лингвистика се изучуваат сличностите и разликите меѓу различни јазици (интерлингвална перспектива) и во еден јазик (интралингвална перспектива; на пр.: аспекти на германскиот јазик во Германија, во Австрија и во Швајцарија). Принципиелно можат да се појават кои и да било јазични парови и карактеристики од сите области на јазичната структура (фонологија, морфологија, синтакса, прагматика, лексикон итн.). Предавањата вклучуваат преглед за различните фази и полиња за истражувањето на контрастивната лингвистика и ова ја поврзува со критичната рефлексивна на нејзината улога во јазичната дидактика. Потоа за јазичните парови германски-албански и германски-македонски преку примери ќе се споредуваат најважните фонолошки, морфолошки, синтаксички и прагматични структури. Покрај тоа ќе се дискутира за користењето на стекнатите знаења во општата лингвистика, теоријата на изучувањето на јазик и на дидактиката. Преку овој предмет се надополнуваат и се продлабочуваат основните знаења од оваа област.

- **Рецептивна и продуктивна текстуална компетенција II**

Целта на овој предмете студентите да развијат рецептивната и продуктивна компетентност во усменото и писменото изразување. Проширување и консолидација на морфолошка, синтаксичка, семантичка и стилска компетенција со цел развој на преведувачките вештини. Исто така, цел на овој предмет е совладување на јазичните компетенции на ниво Ц1/2.

- **Историја на германскиот јазик**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со основните поими и текови на Индогерманскиот и Германскиот јазик. Готскиот јазик како претставник на германскиот прајазик. Прво померување на консонантите. Акцент. Вернеров закон. Вокали. Аблаут. Конјугација на глаголите. Поделба на именките. Флексија на придавките. Старо-високо-немски. Одлики (второ померување на консонантите, хармонија на вокалите: примарен умлаут, премин на е во і; премин на і во е и на и во о и др.). Обработка на песната за Хилдебранд. Средно-високо-немски. Одлики (слабење на вокалите во ненагласен слог, секундарен умлаут,

премин на sk во sch и др.). Обработка на песната за Нибелунзите. Рано-ново-високо- немски. Одлики (дифтонгизација, монофтонгизација, продолжување, скратување, лабијализација, делабијализација, спуштање, подигнување на вокалите итн.). Дејноста на Лутер.

- **Теорија и практика на предавање на германскиот како странски јазик**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со најважните концепти и модели на методиката и дидактиката на германскиот како странски јазик на универзитетско ниво. Исто така, ќе се читаат и ќе се дискутираат најактуелните и најважните методолошко-дидактички дебати на денешницата. На крајот на семестарот студентите ќе можат: - Да покажат широко знаење и разбирање за развојот, тековите и за актуелните тенденции на методиката на наставата по германски како странски јазик, односно за корелација и интеграција на содржини од компатибилни наставни предмети: јазик, лингвистика, културологија, литература и други помалку компатибилни наставни содржини. - Да ги применуваат своите знаења и разбирања во нивната дејност или нивната професија како идни наставници по германски јазик и да ги разработат и да ги развијат решенијата на проблемите и аргументите во областа од методика на наставата по германски како странски јазик. - Да собираат, да оценуваат и да интерпретираат релевантни податоци и информации во рамките на оваа област. - Да дискутираат за информации, проблеми и решенија особено од оваа област. - Да ги развиваат вештините за учење кои им се потребни за понатамошно самостојно едуцирање.

- **Методологија на истражување**

Целта на овој предмет е да се објаснат методологиите и техниките на научна работа, кои на студентите почетници им создаваат многу тешкотии. Практичните вежби ќе им помогнат во тоа како треба да се однесуваат во библиотека, како да напишат писмена работа, реферати или слично. Во рамките на овој предмет ќе бидат опфатени следниве теми: определување тема, библиографија, правила за цитирање, научни шифри, организирање на работата итн.

- **Теорија на валентност**

Во рамките на овој предмет студентите ќе се запознаат со структурата на германскиот јазик според теоријата на валентноста. Исто така ќе се дискутира за нејзините суштински прашања. Во првиот дел на овој предмет ќе се води разговор околу историјата на теоријата на валентност како и за нацртот за размислувањата околу валентноста опишани во работата на Тесниере и нејзините недостатоци и контрадикторности. Ќе се третираат и следниве теми: валентност, субјект - валентен и депедентен, основни прашања на теоријата на валентност и носителите на валентност. Во вториот дел ќе биде третирано прашањето по разликувањето на актантите и циркумстантите (Ergänzungen und Angaben bzw. Aktanten und Zirkumstanten). Долго време дискусијата околу валентноста се третираше одделно од прашањето, но и по барањето на конкретните критериуми за разграничување на овие два поима, при што постои стремеж, валентноста да не се разбере како дихотомен, туку како постепен феномен. Во третиот дел на предметот ќе се третира прашањето околу моделот на реченици и валентност на другите видови зборови (придавките и особено именките).

- **Класични автори и дела од германско-јазичната литература**

Се очекува широко знаење и разбирање на терминологијата на германската книжевност низ епохите почнувајќи од периодот од XV до XVII век. Се очекува студентите да ги применуваат своите литературни знаење и разбирање во нивната појава, процеси и дела од периодот од XV до XVII век, да собираат, да оценуваат и да интерпретираат релевантни податоци и информации во рамките на германската книжевност за горенаведениот период. Се очекуваат дискусии за германската книжевност од овој период и работење со конкретни примери од избраните авторски дела, да ги развиваат вештините за учење кои им се релевантни и потребни за понатамошно самостојно едуцирање во областа на германската книжевност од горенаведената област. Овој предмет содржи: читање литература, книжевна анализа, подготвување писмени и усни тези на реферати и дискусија во врска со развојната научна литература за најеминентните автори (со избрани дела), на германската литература, почнувајќи од крајот на германската книжевност на средновековието, па до епохата на класиката на германската книжевност (среден век: Hartman von Auer, Wolfram von Eschenbach, Gottfried von Strassburg, од ренесанса до 18 век: Grifius, Grimmshausen, Viland, Goethe, Schiller, Heine, Büchner, Kleist, Novalis, Tik, Hoffman, Aeichendorf, Arnim, Brentano, Hajne, Keller, Stifter, Meier, Hebel, Hauptmann; Fontane).

- **Развојни тенденции на современиот германски јазик**

Германскиот јазик е во прогресија. Доколку не би подлегнал на промени, би бил мртов јазик. Овој предмет има за цел студентите да се запознаат со најновите тенденциите на германскиот јазик посматрани од различни аспекти. Во прилог по прашањата од областа на јазичните промени ќе се дискутира за стандардите на јазикот. Притоа ќе се дискутираат најбитните промени од областа на морфологијата, синтаксата и германскиот

вокабулар. Внимание ќе се посвети исто така на некои избрани теми како на пр. позајмените зборови од англискиот јазик во современиот германски јазик како и актуелната употреба на јазикот во избрани комуникациски области (јазикот во рекламата, јазикот во медиумите). Теоретскиот вовед ќе биде практично демонстриран и потпомаган со реферати.

- **Магистерски труд**

Овој модул им овозможува на студентите да ги пренесат своите вештини и знаења за истражување и за составување на покомплицираната задача - пишувањето на магистерскиот труд. Модулот е целосно практичен за да ги стекнат потребните знаења, способности, вештини и доверба за да пристапат кон истражување и пишување на тезата. Модулот има единствен повратен резултат - да им овозможи на студентите да ја пишуваат магистерската теза со минимални тешкотии и со максимална ефективност. Сè што е предвидено е во насока на подобрување на техниките на истражување и на стилот на пишување на магистерската теза, водејќи сметка притоа за забраната со служење со недозволените средства како: плагијаторство и повреда на авторските права, кои се забранети со Статутот на УЈИЕ.

Изборни предмети

- **Вовед во методологија и техника на научното пишување**

Целта на овој предмет треба да се објаснат методологиите и техниките на научна работа, кои пред се на студентите почетници им создаваат многу потешкотии. Практичните вежби треба да ни помогнат во тоа како треба да се однесуваме во библиотека, како да напишеме писмена работа, реферати или слично. Во рамките на овој предмет ќе бидат опфатени следниве теми: определување на тема, библиографија, правила за цитирање, научни шифри, организирање на научната работа итн.

- **Современа германска литература**

Целта на овој предмет е увидот во историјата на германската книжевност на 20 век. Се очекува студентите да се запознаат со најпознатите автори и дела од овој период со цел да го разберат начинот на мислење и творење на германската книжевност во овој период. Преку овој предмет студентите треба да стекнат способност да навлезат во интерпретација на различни текстови од овој период и создаваат пишувани текстови. Преку овој предмет студентите ќе ги запознаат европските движења и вредности на литературата и општеството во целост ширум Европа. Со овој предмет се предвидува анализа на следниве автори и теми на оваа епоха на германската книжевност на пример поетиката на авторите од епохата на германската книжевност после втората светска војна во Германија 1945 - 1949. Германска книжевност 1949-1961, 1961-1977 и 1978-1989.

- **Изучување на германскиот како странски јазик**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со основните проблеми на теоријата на изучувањето на германскиот како странски јазик, со различните аспекти на изучувањето на странските јазици. Во рамките на овој предмет ќе се објаснуваат важните модели на изучувањето на странскиот и вториот јазик (на пример свесното и несвесното учење), начини на билингвизам, односно на повеќејазичноста; психолингвистички базирани модели на предавања (на пр. мониторинг теорија, фокусирање на формите, интеракциски пристапи), истражувачки резултати за L2- стадиум на изучување на јазиците, за латерализација итн., социолингвистички пристап (симплифициран регистар, codeswitch итн.); индивидуални варијабилности како возраста или когнитивен стил; проширени концепти како на пр. психологијата на споредба на културите. Покрај тоа ќе се дискутира и околу факторите како што се мотивација, возраст и низата на јазиците.

- **Цивилизација на германското говорно подрачје**

Целта на овој предмет е да ги запознае студентите со основните елементи на културата и цивилизацијата на Германија, вклучувајќи идеолошки, научно-технолошки, општествени и културни аспекти, развој, приказ на случаи, достигнувања на Германија и на другите германско-говорни подрачја, по векови. Посебен осврт ќе се даде на следниве теми: Преглед на германската историја (19 и 20 век), преглед на автори, идеи, концепти и восприемања на германската филозофија, германската музика, германските науки (културни и технолошки), останатите германски науки и сл.

- **Јазична политика во ЕУ**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со проблемите на јазичната политика и повеќејазичноста во ЕУ. Што всушност е јазичната политика и кој ја управува? Покрај објаснувањата на овие прашања ќе се тематизираат и почетоците на германската јазична политика и актуелните проблеми, особено во однос на ЕУ.

Која улога ја игра германскиот јазик како и другите важни јазици, како на пр.: англискиот, францускиот, шпанскиот итн. во институциите на Европската унија? Дали за луѓето од германско говорно подрачје е предност ако нивниот јазик игра важна улога во институциите на ЕУ? Доколку одговорот е да, како може да се засили позицијата на германскиот јазик како деловен јазик во институциите на ЕУ? Во овој контекст ќе се дискутираат различните позиции на јазичната политика во ЕУ. Преку овој предмет студентите ќе ги надополнат и ги продлабочат основните знаења од оваа област.

- **Анализа на грешките**

Како идни наставници, во овој случај на германскиот како странски јазик нашата цел е да ги научиме нашите студенти да зборуваат и да пишуваат на германски без грешки. Сепак, учењето е еден процес во кој секој човек прави грешки и секогаш учи од грешките. Поради тоа, ние не сакаме само да ги идентификуваме различните грешки туку и да ги анализираме, но исто така и рефлектираме за справување со тие грешки и нивно препознавање како дијагностички инструменти. Исто така, ќе се земат предвид и проблемите на контрастивната лингвистика.

- **Прагматика**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со фундаменталното значење на прагматиката како лингвистичка дисциплина и со нејзиното интеркултурно значење. Во тој контекст ќе се обработуваат методите на Austin, Searle и Wunderlich, во врска со односите меѓу јазичните заедници и корисникот на знаците како и прашањето за контекстот во кој се употребуваат знаците. Исто така ќе се даде вовед за терминологијата како и за работните и истражувачките методи на лингвистичката прагматика, особено од областа на граматиката, за разлика помеѓу универзалиите и со културата поврзани разлики во прагматиката врз основа на споредување на јазиците и културата – албанско-германски и македонски-германски. Таа област ги дополнува и ги поврзува традиционалните лингвистички дисциплини на интонацијата (фонетиката), лексиката, синтаксата и семантиката.

- **Социолингвистика**

Во рамките на овој предмет студентите ќе се запознаат со теоретскиот и практичниот дел на социолингвистика. Теоретскиот дел ги опфаќа основните концепти на: односот на јазикот и општеството, односно начинот на кој јазикот го користиме во различни општествени контексти, како и основните причини за јазични варијации, функцијата на јазикот во општеството, односот меѓу јазикот и културата, хоризонтална и вертикална раслоеност на јазикот, социолектна диференцијација, јазична политика, стандардизација на јазикот итн. Во практичниот дел спаѓаат подготовката на сопствено социолингвистичко портфолио, семинарска работа врз основа на истражувањата што ќе се спроведат на социолингвистичка тема по сопствен избор и во договор со професорот, како и нејзино презентирање и критичко анализирање и коментирање. Социолингвистичките теми се поврзуваат и со другите дисциплини, посебно со психолингвистиката и прагмалингвистиката.

- **Теориите на изучувањето на јазиците**

Целта на предметот е да се запознаат студентите со проблемите на теоријата на изучувањето на странските јазици, со различните аспекти на изучувањето на јазикот како и со методолошкото знаење на емпириското истражување во полето на изучувањето на странските јазици. Во рамките на овој предмет ќе се објаснуваат важните модели на изучувањето на странскиот и вториот јазик (на пр. контролирано-неконтролирано контролирано-мешано), начини на билингвизам, односно на повеќејазичноста; психолингвистички базирани модели на предавања (на пр. мониторинг теорија, фокусирање на формите, интеракциски пристапи), истражувачки резултати за L2-стадиум на изучување на јазиците итн. социолингвистички пристап (симплифициран регистар, codeswitch итн.); индивидуални варијабли како возраста или когнитивен стил; проширени концепти како на пр. психологијата на споредба на култури. Преку овој предмет се надополнуваат и се продлабочуваат основните знаења од оваа област.

- **Практикум**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со техниките на набљудување на час, набљудување на методско-дидактички аспекти, интерактивна настава, однесување на наставниците, решавање на проблематични ситуации во практична настава, типови на ученици, однос со проблематични ученици, евалвација, изработка на протоколи и портфолија. Во рамките на овој предмет се вклучени хоспитации од 20 часа на часовите по германски јазик во основните, средните училишта, гимназиите или други образовни институции со изработка на протоколи и евалвација од истите. Секој студент во текот на овој семестар треба самостојно да подготви и одржи 3-4 модел-часови, и еден практичен час (испит). На овие часови треба да се имплементираат сите диференцирани и целосни теоретски и практични знаења што се усвоени во текот на претходните семестри.

- **Швајцарска и австријска цивилизација**

Целта на предметот е да се дава вовед во историјата на теориите на култура и на цивилизација на Швајцарија и на Австрија. Ќе бидат опфатени следните теми: Разработка на терминологијата во однос на посебниот развој во Швајцарија и во Австрија. Преглед на епохите на швајцарската култура и цивилизација со во европски и во глобален контекст. Истражувањата на рецепциите на воншвајцарските / вонавстриските култури во Европа (особено германските, италијанските, француските и ретороманските), на влијанијата на швајцарската култура во другиот дел на Европа и на светот. Примената на контекстуалната и компаративната перспектива во одредените епохи на швајцарската и австриската култура, цивилизација и историја од почетокот до денес. Обработка на значајните личности и настани, нагласувајќи ги последиците врз модерната Швајцарија и Австрија, одн. Европа.

- **Анализа на книжевните текстови**

Целта на овој предмет е обработување на теоретските основи и на модуси на аналитичко-толкувачкото применување на најзначајните насоки на литературната критика и литературната анализа. Фокусот е на: а) применување на дискурсна анализа во работата со литературни дела, б) применување на деконструктивистичките теории, в) применување на интертекстуализмот во работата на конкретни книжевни текстови.

- **Нова германска ортографија**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со најважните новости и реформи на правописот на стандардниот германски јазик преку систематско прикажување на целокупната регулатива во сите области на германскиот правопис. Затоа, целта на предметот е студентите да станат сигурни корисници на германскиот правопис и да бидат сигурни во препознавањето правописни грешки.

- **Креативно пишување**

Целта на предметот е студентите да ги изразуваат сопствените идеи, чувства и мисли на свој начин во писмена форма. Во рамките на овој предмет, пред сè ќе се обработуваат различни модели на пишувања, кои се обработуваат во согласност со специфичните фази. Сите процедури ќе бидат детално објаснети. Оваа активност е поврзана со следниве цели: - Израз на личните интереси; - Самостојност на пишување на пораки; - Сигурност во однос на странскиот јазик; - Став кон јазикот: средство за комуникација; - Промовирање на вештините за пишување; - Правилната употреба на граматичките компетенции; - Развојот на свој стил на пишување;